

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

Exercicio 1:

a)

$$|A| = \begin{vmatrix} m & m & m^2 \\ 1 & m^2 & m^2 \\ 1 & 1 & 1 \end{vmatrix} = m^3 + m^2 + m^3 - m^4 - m^3 - m = -m(m^3 - m^2 - m + 1)$$

Calculamos, por Ruffini, as raíces de $m^3 - m^2 - m + 1 = 0$

$$1) \begin{array}{r|rrrr} 1 & 1 & -1 & -1 & 1 \\ & & 1 & 0 & -1 \\ \hline & 1 & 0 & -1 & 0 \end{array} \quad m^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow m = \pm 1$$

Polo tanto

$$|A| = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} m = 0 \\ m = -1 \\ m = 1 \text{ (raíz dobre)} \end{cases}$$

$$\boxed{m = 0}$$

$$\begin{vmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 2$$

$$\boxed{m = -1}$$

$$\begin{vmatrix} -1 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 2$$

$$\boxed{m = 1} \Rightarrow \text{rang}(A) = 1 \text{ (as tres filas son iguais e hai un elemento non nulo)}$$

Resumindo:

$$\boxed{\text{Rang}(A) = 3, \quad \text{se } m \neq -1, 0, 1}$$

$$\boxed{\text{Rang}(A) = 2, \quad \text{se } m = 0 \text{ ou } m = -1}$$

$$\boxed{\text{Rang}(A) = 1, \quad \text{se } m = 1}$$

b) $\boxed{m = 1}$ Neste caso o sistema é equivalente a

$$x + y + z = 1$$

Como $\text{rango}(\text{matriz coeficientes}) = \text{rango}(\text{matriz ampliada}) = 1 < n^\circ$ de incógnitas, é un sistema compatible indeterminado. As infinitas solucións son:

$$\begin{cases} x = 1 - \lambda - \mu \\ y = \lambda \\ z = \mu \end{cases}; \quad \lambda, \mu \in \mathbb{R}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

Exercicio 2:

a)

$$\left. \begin{array}{l} \overrightarrow{AB} = (-2, -2, -2) \\ \overrightarrow{AC} = (-2, -1, 1) \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{Non son colineais e polo tanto os puntos } A, B \text{ e } C \\ \text{determinan un plano.} \end{array}$$

Ecuación do plano α que pasa polos puntos A, B e C :

$$\alpha: \begin{vmatrix} x-3 & y & z-2 \\ -2 & -2 & -2 \\ -2 & -1 & 1 \end{vmatrix} = 0, \quad \alpha: 2x - 3y + z - 8 = 0$$

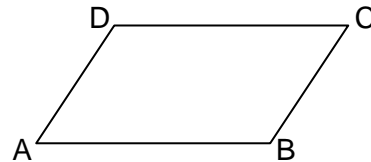
Para que o punto D esté no plano α , deberá satisfacer a súa ecuación:

$$2\lambda - 3\lambda + 6 - \lambda - 8 = 0, \text{ e polo tanto } \boxed{\lambda = -1}$$

Como un paralelogramo é unha figura plana,

bastará comprobar se para $\lambda = -1$ resulta

un paralelogramo

$$\lambda = -1 \Rightarrow D(-1, -3, 1) \Rightarrow \begin{cases} \overrightarrow{AB} = (-2, -2, -2) \\ \overrightarrow{DC} = (2, 2, 2) \\ \overrightarrow{AD} = (-4, -3, -1) \\ \overrightarrow{BC} = (0, 1, 3) \end{cases}$$

Non son paralelos
↓
non constitúen un paralelogramo

b) Os vectores $\vec{v} = (-1, 0, 1)$ e $\vec{w} = (0, 1, -1)$ son vectores non colineais e perpendiculares ao vector $\overrightarrow{AB} = (-2, -2, -2)$. Polo tanto, o punto $C(1, -1, 3)$ e os vectores $\vec{v} = (-1, 0, 1)$ e $\vec{w} = (0, 1, -1)$ determinan o plano π e podemos escribir as súas ecuacións paramétricas como

$$\pi: \begin{cases} x = 1 - \lambda \\ y = -1 + \mu \\ z = 3 + \lambda - \mu \end{cases}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

Exercicio 3:

a) *Teorema de Bolzano*: Se $f(x)$ é unha función continua en $[a, b]$ e $f(a)$ e $f(b)$ teñen distinto signo, é dicir $f(a) \cdot f(b) < 0$, entón existe algún $c \in (a, b)$ tal que $f(c) = 0$.

- $f(x) = x^3 + 2x - 4$ é continua en \mathbb{R} por ser polinómica e polo tanto continua en $[1, 2]$
 - $f(1) = -1 < 0$
 - $f(2) = 8 > 0$
- $\Rightarrow \boxed{\exists c \in (1, 2) \text{ tal que } f(c) = 0}$
- Teorema de Bolzano

Como $f(x)$ é continua e derivable en \mathbb{R} , pois é unha función polinómica, tamén o será en calquera intervalo de \mathbb{R} e si existisen c_1 e c_2 tales que $f(c_1) = f(c_2) = 0$, entón aplicando o teorema de Rolle, existiría un t tal que $f'(t) = 0$, pero $f'(x) = 3x^2 + 2$ non se anula en ningún punto de \mathbb{R} . Así pois,

$\boxed{f(x) \text{ corta ao eixe } OX \text{ soamente nun punto}}$

b) É unha indeterminación do tipo 1^∞ . Tomamos logaritmos neperianos:

$$\begin{aligned} \ln \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x+2}{x^2+x+2} \right)^{1/x^2} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} \ln \left(\frac{x+2}{x^2+x+2} \right) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(x+2) - \ln(x^2+x+2)}{x^2} \\ &= \left(\frac{0}{0} \right) \text{ (aplicamos a regra de L'Hôpital) } = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{x+2} - \frac{2x+1}{x^2+x+2}}{2x} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2+x+2 - 2x^2 - 5x - 2}{2x(x+2)(x^2+x+2)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(-x-4)}{2x(x+2)(x^2+x+2)} \\ &= -\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x+4}{2(x+2)(x^2+x+2)} = -\frac{1}{2} \end{aligned}$$

e polo tanto:

$$\boxed{\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x+2}{x^2+x+2} \right)^{1/x^2} = e^{-1/2}}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

Exercicio 4:

$$\left. \begin{array}{l} y = 3x - x^2 \\ y' = 3 - 2x \\ y' = 0 \Leftrightarrow x = 3/2 \\ y'' = -2 < 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \Longrightarrow \text{máximo: } (3/2, 9/4) = \text{vértice da parábola} \\ \Longrightarrow \text{cóncava} \end{array}$$

$$3x - x^2 = 0 \Leftrightarrow x(x - 3) = 0 \Longrightarrow \text{Puntos de corte da parábola cos eixes: } (0,0), (3,0)$$

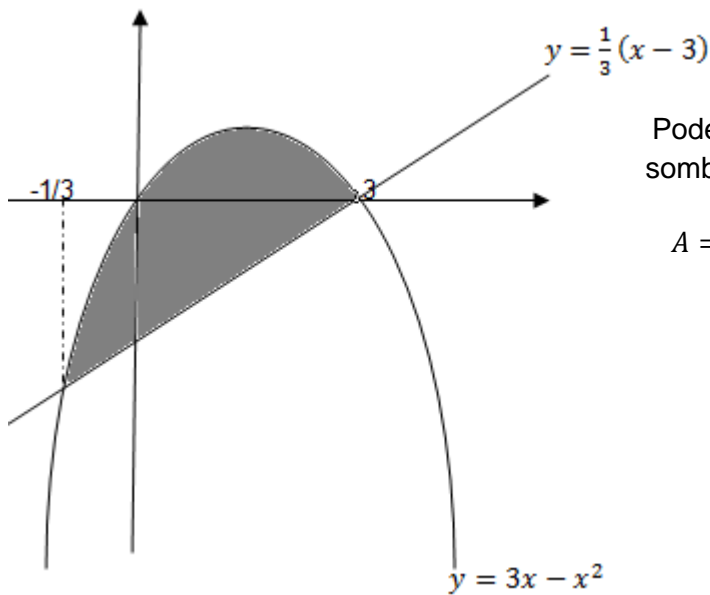
$$y'(3) = -3 \Longrightarrow \text{pendente da recta normal á parábola no punto } (3,0): 1/3$$

Ecuación da recta normal á parábola no punto (3,0):

$$y = \frac{1}{3}(x - 3) \Leftrightarrow x - 3y - 3 = 0$$

Puntos de corte da recta normal e a parábola:

$$\left. \begin{array}{l} y = 3x - x^2 \\ y = \frac{1}{3}(x - 3) \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{1}{3}(x - 3) = 3x - x^2 \Rightarrow 3x^2 - 8x - 3 = 0 \Rightarrow \begin{cases} (-1/3, -10/9) \\ (3,0) \end{cases}$$

Podemos calcular a área pedida, rexión sombreada, mediante a integral definida:

$$\begin{aligned} A &= \int_{-1/3}^3 \left[3x - x^2 - \frac{1}{3}(x - 3) \right] dx = \\ &= \int_{-1/3}^3 \left[\frac{8}{3}x - x^2 + 1 \right] dx = \\ &= \left[\frac{8}{6}x^2 - \frac{x^3}{3} + x \right]_{-1/3}^3 = \\ &= 12 - 9 + 3 - \frac{12}{81} - \frac{1}{81} + \frac{27}{81} = \\ &= \boxed{\frac{500}{81} u^2} \end{aligned}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN B

Exercicio1:

a) Matriz de coeficientes $C = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 1 & -3 & 2 \\ \alpha & 1 & 1 \end{pmatrix}$; Matriz ampliada $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 3 & 5 \\ 1 & -3 & 2 & -4 \\ \alpha & 1 & 1 & 9 \end{pmatrix}$

$$\begin{vmatrix} 1 & -2 \\ 1 & -3 \end{vmatrix} = -1 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(C) \geq 2$$

$$\begin{vmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 1 & -3 & 2 \\ \alpha & 1 & 1 \end{vmatrix} = -3 + 3 - 4\alpha + 9\alpha - 2 + 2 = 5\alpha$$

Polo tanto:

- Se $\alpha \neq 0$, $\text{rang}(C) = 3$
- Se $\alpha = 0$, $\text{rang}(C) = 2$

Como sempre $\text{rang}(A) \geq \text{rang}(C)$ e o sistema será compatible indeterminado cando $\text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 2$, calculamos $\text{rang}(A)$ cando $\alpha = 0$:

$$\begin{vmatrix} 1 & -2 & 5 \\ 1 & -3 & -4 \\ 0 & 1 & 9 \end{vmatrix} = -27 + 5 + 4 + 18 = 0 \Rightarrow \text{rang}(A) = 2, \text{ se } \alpha = 0$$

Polo tanto, o sistema é compatible indeterminado cando $\boxed{\alpha = 0}$.

Cando $\alpha = 0$, un sistema equivalente é:

$$\left. \begin{array}{l} x - 2y = 5 - 3z \\ x - 3y = -4 - 2z \end{array} \right\} \Rightarrow y = 9 - z \Rightarrow x = 23 - 5z$$

As infinitas solucións son:

$$\boxed{\begin{cases} x = 23 - 5\lambda \\ y = 9 - \lambda \\ z = \lambda \end{cases}, \lambda \in \mathbb{R}}$$

b) Do apartado anterior deducimos que

- $\alpha = 0 \Rightarrow \text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 2 < n^\circ \text{ incógnitas}$. Sistema compatible indeterminado, infinitas solucións.
- $\alpha \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 3 = n^\circ \text{ incógnitas}$. Sistema compatible determinado, solución única.

Polo tanto, $\boxed{\text{o sistema sempre ten solución}}$.

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

Exercicio2:

a) Utilizando as propiedades do produto escalar de dous vectores, temos:

$$\begin{aligned} |\vec{v} + \vec{w}|^2 &= \langle \vec{v} + \vec{w}, \vec{v} + \vec{w} \rangle = \langle \vec{v}, \vec{v} \rangle + \langle \vec{w}, \vec{w} \rangle + 2 \langle \vec{v}, \vec{w} \rangle \\ &= |\vec{v}|^2 + |\vec{w}|^2 + 2|\vec{v}| \cdot |\vec{w}| \cdot \cos \angle(\vec{v}, \vec{w}) \end{aligned}$$

é dicir:

$$196 = 36 + 100 + 120 \cdot \cos \angle(\vec{v}, \vec{w})$$

e polo tanto

$$\cos \angle(\vec{v}, \vec{w}) = \frac{1}{2} \Rightarrow \boxed{\angle(\vec{v}, \vec{w}) = \frac{\pi}{3}}$$

b) Calculamos o vector director, \vec{v}_r , da recta r

$$\vec{v}_r = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 3 & 2 & 0 \\ 0 & 2 & -3 \end{vmatrix} = -6\vec{i} + 9\vec{j} + 6\vec{k}$$

O plano queda determinado polos elementos:

- O punto $A(-1,5,0)$
- Os vectores $\vec{v}_r = (-6,9,6)$ e $\overline{AB} = (1,-4,1)$ que son paralelos ao plano e independentes entre si. (En lugar do vector $(-6,9,6)$ podemos considerar o $(-2,3,2)$ xa que $(-6,9,6) \parallel (-2,3,2)$).

$$\boxed{\text{Ecuacións paramétricas: } \begin{cases} x = -1 - 2\lambda + \mu \\ y = 5 + 3\lambda - 4\mu \\ z = 2\lambda + \mu \end{cases}}$$

Para obter a ecuación xeral, podemos eliminar os parámetros λ e μ nas ecuacións paramétricas ou ben calcular a ecuación do plano a partir dun punto do plano (por exemplo o $A(-1,5,0)$) e un vector normal ao plano \vec{n} :

$$\vec{n} = (-2,3,2) \times (1,-4,1) = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -2 & 3 & 2 \\ 1 & -4 & 1 \end{vmatrix} = 11\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$$

Polo tanto, a ecuación xeral do plano é:

$$11(x + 1) + 4(y - 5) + 5z = 0 \quad \Longrightarrow \quad \boxed{11x + 4y + 5z - 9 = 0}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

Exercicio3:

a)

- $f(x)$ é continua en $x < 1$, por ser polinómica.
- Se $a \neq 0$, $f(x)$ é continua en $x > 1$ por ser racional e non anularse o denominador.
- Estudo da continuidade en $x = 1$:

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = a - 1 \\ \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 2/a \\ f(1) = a - 1 \end{array} \right\} \text{ Para que sexa continua en } x = 1, \text{ debe ser}$$
$$a - 1 = 2/a \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0 \Rightarrow a = -1 \text{ ou } a = 2$$

Polo tanto, $f(x)$ é continua se $a = -1$ ou $a = 2$

Se unha función é derivable nun punto, necesariamente é continua nel. Polo tanto, para estudar a derivabilidade en $x = 1$, só teremos que facelo cando $a = -1$ ou $a = 2$

Caso: $a = -1$

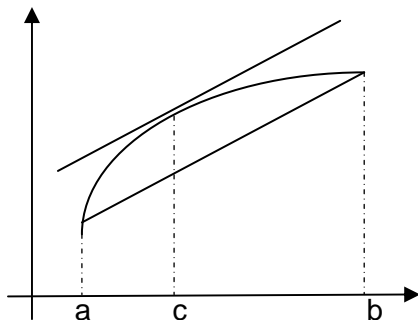
$$f'(x) = \begin{cases} -2x & \text{se } x < 1 \\ 2/x^2 & \text{se } x > 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{array}{l} f'(1^-) = -2 \\ f'(1^+) = 2 \end{array} \Rightarrow \text{Non é derivable en } x = 1.$$

Caso: $a = 2$

$$f'(x) = \begin{cases} -2x & \text{se } x < 1 \\ -1/x^2 & \text{se } x > 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{array}{l} f'(1^-) = -2 \\ f'(1^+) = -1 \end{array} \Rightarrow \text{Non é derivable en } x = 1$$

Polo tanto, $f(x)$ non é derivable en $x = 1$ para ningún valor de a .

b) **Teorema do valor medio do cálculo diferencial:** Se $f(x)$ é continua en $[a,b]$ e derivable en (a,b) , entón existe algún punto $c \in (a,b)$ tal que $f'(c) = \frac{f(b)-f(a)}{b-a}$

Interpretación xeométrica: Nas hipótesis do teorema, existe algún punto intermedio no que a tanxente á gráfica de $f(x)$ é paralela á corda que une os puntos $(a, f(a))$ e $(b, f(b))$.

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

Exercicio 4:

É a integral dunha función racional. Como o grao do numerador é igual ao grao do denominador, en primeiro lugar facemos a división para obter unha fracción cuxo numerador sexa de grao inferior ao denominador:

$$\frac{5x^3 - 3x + 1}{x^3 - x} = 5 + \frac{2x + 1}{x^3 - x}$$

Calculamos as raíces do denominador:

$$x^3 - x = x(x^2 - 1) = x(x - 1)(x + 1) \Rightarrow \text{Raíces: } 0, 1, -1.$$

Son todas raíces reais sinxelas, facemos a descomposición:

$$\frac{2x + 1}{x^3 - x} = \frac{A}{x} + \frac{B}{x - 1} + \frac{C}{x + 1} = \frac{Ax^2 - A + Bx^2 + Bx + Cx^2 - Cx}{x(x - 1)(x + 1)}$$

Como os denominadores son iguais, os numeradores deben ser iguais:

$$\begin{array}{lll} A + B + C = 0 & (\text{coeficiente de } x^2) & \\ B - C = 2 & (\text{coeficiente de } x) & \\ -A = 1 & (\text{termo independente}) & \end{array} \Rightarrow \begin{cases} A = -1 \\ B = 3/2 \\ C = -1/2 \end{cases}$$

A integral queda:

$$\begin{aligned} \int_2^3 \frac{5x^3 - 3x + 1}{x^3 - x} dx &= \int_2^3 \left[5 + \frac{2x + 1}{x^3 - x} \right] dx = \int_2^3 \left[5 - \frac{1}{x} + \frac{3/2}{x - 1} - \frac{1/2}{x + 1} \right] dx \\ &= \left[5x - \ln|x| + \frac{3}{2} \ln|x - 1| - \frac{1}{2} \ln|x + 1| \right]_2^3 \\ &= 15 - \ln 3 + \frac{3}{2} \ln 2 - \frac{1}{2} \ln 4 - \left(10 - \ln 2 - \frac{1}{2} \ln 3 \right) \end{aligned}$$

$$\boxed{\text{Solución} = 5 - 1/2 \ln 3 + 3/2 \ln 2}$$